

XXXII MIĘDZYNARODOWY FESTIWAL MUZYKI RELIGIJNEJ
IM. KSIĘDZA STANISŁAWA ORMIŃSKIEGO W RUMI
(22-24 października 2020 r.)

W dniach 22-24 października 2020 r. odbył się XXXII Międzynarodowy Festiwal Muzyki Religijnej im. ks. Stanisława Ormińskiego w Rumi (dalej MFMR). W roku pandemii COVID-19 zorganizowanie tej imprezy artystycznej do końca stało pod wielkim znakiem zapytania. Wiele zespołów oraz wykonawców indywidualnych wycofało swoje zgłoszenie do konkursów, inne z kolei zgłaszały wątpliwość co do swego w nich udziału. Ostatecznie jednak udało się organizatorom przeprowadzić wszystkie z zaplanowanych przesłuchań.

Organizatorzy¹ (*Informator* 2020, 8) oraz gospodarze² Festiwalu byli, jak zawsze, znakomicie przygotowani do przyjęcia zarówno uczestników, jak i gości. Instytucje finansujące i wspomagające Festiwal³ oraz fundatorzy⁴ nagród również nie zawiedli. Wszystkie konkursy, jak i przewidziane koncerty, mogły się odbyć bez zakłóceń.

Od lat MFMR ma utrwaloną strukturę, na którą składają się trzy konkursy: (1) muzyki organowej (dwa etapy); (2) zespołów chórальных (dwie kategorie) oraz (3) na najlepsze wykonanie pieśni religijnej w języku kaszubskim. Regulamin Festiwalu określa jego główne cele i założenia⁵. Podaje on m.in., że w konkursach mogą uczestniczyć niezawodowe zespoły chórálne bez względu na ich przynależność organizacyjną oraz młodzi organiści⁶, uczniowie szkół muzycznych oraz studenci reprezentujący różne ośrodki akademickie.

1. KONKURS MUZYKI ORGANOWEJ

Festiwal zapoczątkował Konkurs Muzyki Organowej, etap pierwszy. W przesłuchaniu wzięło udział ośmiu spośród dziewięciu organistów, którzy zostali zgłoszeni i zakwalifikowani do konkursu. Byli to następujący wykonawcy: Mateusz Goniowski (Akademia Muzyczna im. K. Szymanowskiego w Katowicach), Kacper Kamil Karczyński (Akademia Muzyczna im. St. Moniuszki w Gdańsku), Marcin Kucharczyk (Akademia Muzyczna im. K. Pendereckiego w Krakowie), Szymon Łukasik (Szkoła Muzyczna II st. im. Z. Noskowskiego w Gdyni), Jakub Moneta (Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna I i II st. im. K. Szymanowskiego we Wrocławiu), Sebastian Niemczycki (POSM II st. im.

¹ Skład Komitetu Organizacyjnego Festiwalu tworzą: dyrektor artystyczny – prof. Roman Perucki; dyrektor Festiwalu – Daniel Ptach oraz członkowie – ks. dr Janusz Sikora SDB (dyrektor miejscowej wspólnoty zakonnej salezjanów i proboszcz parafii); ks. Tadeusz Stromski SDB; ks. dr Krzysztof Niegowski SDB; ks. dr Marcin Balawander SDB; Justyna Dobrowolska; Władysław Rogowski SDB; Alicja Makowska; Karolina Szyszka; Sebastian Mazurowski.

² Gospodarzem MFMR jest parafia (sanktuarium) pw. Najświętszej Maryi Panny Wspomożenia Wiernych w Rumi, prowadzona przez Zgromadzenie Salezjanów Księdza Bosko.

³ Instytucje finansujące i wspomagające Festiwal: Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego; Zgromadzenie Salezjanów Św. Jana Bosko (prowincja p.w. św. Wojciecha z siedzibą w Pile); Kuria Metropolitalna w Gdańsku; Samorząd Województwa Pomorskiego; Polska Filharmonia Bałtycka im. F. Chopina; Gmina Miasta Rumi; Miejski Dom Kultury w Rumi; Akademia Muzyczna im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku; Rada Chórów Kaszubskich; Polski Związek Chórów i Orkiestr; Związek Harcerstwa Polskiego w Rumi; Spółdzielnia Mieszkaniowa Janowo w Rumi; AMEL Sp. z o. o.; Hotel *Faltom* w Rumi (*Informator* 2020, 8).

⁴ Fundatorzy Nagród: Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego; Arcybiskup Metropolita Gdański; Marszałek Województwa Pomorskiego; Starosta Wejherowski; Prezydent Miasta Wejherowa; Burmistrz Miasta Rumi; Rada Chórów Kaszubskich; Zarząd Główny Polskiego Związku Chórów i Orkiestr; Oddział Gdański Polskiego Związku Chórów i Orkiestr (*Informator* 2020, 9).

⁵ Zasadnicze cele MFMR są następujące: (1) upamiętnienie postaci salezjanina, ks. S. Ormińskiego SDB, kompozytora, autora licznych opracowań utworów chórальных i instrumentalnych, organisty, chórmistrza i kapelmistrza, wybitnego działacza, popularyzatora i wydawcy pieśni chórальных, wychowawcy młodzieży; (2) podnoszenie religijnej kultury muzycznej; (3) wzrost poziomu wykonawczego zespołów chórальных i indywidualnych wykonawców oraz upowszechnienie dorobku w zakresie muzyki dawnej i współczesnej o treściach religijnych; (4) propagowanie muzyki kompozytorów polskich (*Regulamin* 2020, 3).

⁶ Regulamin precyzuje, że w Konkursie Muzyki Organowej mogą uczestniczyć organiści wszystkich narodowości, urodzeni po 1 stycznia 1993 roku (*Regulamin* 2020, 3).

K. Szymanowskiego w Katowicach), Jakub Plewa (Akademia Muzyczna im. K. Szymanowskiego w Katowicach) oraz Kinga Wiktoria Tomczak (Szkola Muzyczna II st. im. F. Chopina w Gdańsku).

W pierwszej odsłonie konkursu obowiązywał następujący program: (1) Johann Sebastian Bach – II i III cz. Sonaty do wyboru: *II Sonata c-moll* (BWV 526) lub *V Sonata C-dur* (BWV 529); (2) Francois Couperin – *Offertorium z Messe pour les Paroisses*; (3) Girolamo Frescobaldi – jedna z toccat do wyboru. Występy uczestników oceniali jurorzy w składzie: prof. Hanna Dys (Akademia Muzyczna w Gdańsku) – przewodnicząca, prof. Krzysztof Lukas (Akademia Muzyczna w Katowicach), prof. Marek Stefański (Akademia Muzyczna w Krakowie), prof. Jarosław Wróblewski (Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina w Warszawie), dr Marcin Balawander SDB (Zgromadzenie Salezjanów Księdza Bosko), który pełnił jednocześnie rolę sekretarza jury.

Jurorzy oznajmili, że najlepiej swoje programy wykonali: M. Goniowski, M. Kucharczyk, J. Moneta, J. Plewa oraz K. W. Tomczak. Zgodnie z regulaminem konkursu tych pięcioro młodych artystów zakwalifikowało się do II etapu konkursu, który miał miejsce następnego dnia. Tym razem organizatorów obowiązywał następujący program: (1) Johann Sebastian Bach, do wyboru: *Preludium i fuga a-moll* (BWV 543) lub *Preludium i fuga C-dur* (BWV 547), lub *Preludium i fuga f-moll* (BWV 534); (2) Luis Vierne, do wyboru z *24 Pieces en style libre op. 31: Cortege* lub *Carillon*; (3) Józef Świder – *Piece ridicule*.

Po wysłuchaniu programów finalistów konkursu muzyki organowej jury, na podstawie wyniku tajnego głosowania, ogłosiło zwycięzców 32. edycji konkursu. Najwyżej został oceniony występ Marcina Kucharczuka z Akademii Muzycznej w Krakowie (klasa organów, Dariusz Bąkowski-Kois). Młody artysta otrzymał pierwszą nagrodę, ufundowaną przez Burmistrza Miasta Rumi, w wysokości ośmiu tysięcy złotych. Drugą nagrodę, ufundowaną przez Starostę Powiatu Wejherowskiego, w wysokości trzech tysięcy złotych, odebrał Jakub Plewa z Akademii Muzycznej w Katowicach (klasa organów, Witold Zaborny, Julian Gembalski). Jury przyznało również trzecią nagrodę, ufundowaną przez Prezydenta Miasta Wejherowa, w wysokości półtora tysiąca złotych, dla Jakuba Monety z Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej I i II st. we Wrocławiu (klasa organów, Piotr Rojek). Ponadto wyróżnienie za wykonanie utworu J. Świdra *Piece ridicule* otrzymał M. Goniowski z Akademii Muzycznej w Krakowie (klasa organów, Julian Gembalski, Michał Dużniak).

2. KONKURS ZESPOŁÓW CHÓRALNYCH I KONKURS NA NAJLEPSZE WYKONANIE PIEŚNI RELIGIJNEJ W JĘZYKU KASZUBSKIM

W sobotnie przedpołudnie odbyły się przesłuchania zespołów śpiewaczych, które przez Radę Artystyczną Festiwalu zostały zakwalifikowane do wzięcia udziału w konkursie. Skład jurorów przedstawiał się następująco: prof. Marcin Tomczak – przewodniczący jury (Akademia Muzyczna w Gdańsku), prof. Sylwia Fabiańczyk-Makuch (Akademia Sztuki w Szczecinie), dr Tomasz Fopke (Rada Chórów Kaszubskich), ks. dr Krzysztof Niegowski SDB (Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina w Warszawie), prof. Włodzimierz Siedlik (Akademia Muzyczna w Krakowie), prof. Michał Sławewski (Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina w Warszawie), ks. dr Marcin Balawander SDB – sekretarz jury (Zgromadzenie Salezjanów Księdza Bosko).

W *Regulaminach* MFMR istnieje zapis, że do Konkursu Zespołów Chóralnych mogą przystąpić zespoły chóralne, które przygotowują do oceny jurorów program składający się z pieśni o treściach religijnych, z dowolnie wybranych epok stylistycznych. Ponadto w programie konkursowym muszą znaleźć się przynajmniej dwa utwory kompozytorów polskich (*Regulaminy* 2020, 9). Każdy z zespołów mógł zgłosić dodatkowo swój udział w konkursie na najlepsze wykonanie pieśni religijnej w języku kaszubskim.

Jurorzy zapoznali się z regulaminem Konkursu, w którym zapisano skalę punktową. Według niej zespół oceniających przyznaje: Grand Prix – dla najwyżej ocenionego zespołu w Konkursie (nagroda finansowa) oraz w każdej kategorii oceniania: Złoty Dyplom za 90-100 punktów i I miejsce oraz nagrody finansowe dla najwyżej ocenionego zespołu w obydwu kategoriach; Srebrny Dyplom za 75-89,9 punktów; Brązowy Dyplom za 60-74,9 punktów. Jury ma możliwość przyznawania także nagród specjalnych i wyróżnień, które mogą mieć również charakter finansowy (*Regulaminy* 2020, 10).

Tym razem nie było wspólnego wykonania utworu *Gaude Mater Polonia*, które tradycyjnie poprzedzało konkurs zespołów chóralskich. Po krótkich wystąpieniach ks. dra Janusza Sikory SDB, proboszcza parafii, oraz dyrektora MFMR, Daniela Ptacha, od razu przystąpiono do przesłuchań konkursowych. Z uwagi na fakt, że na Festiwal zdecydowały się przyjechać tylko trzy spośród dziewięciu zakwalifikowanych do konkursu chórów⁷, nie podzielono ich na kategorie. Zespoły wystąpiły w jednej grupie według kolejności, ustalonej drogą losowania. Po zakończeniu występów delegacja uczestników Festiwalu oddała uroczysty hołd jego patronowi, ks. S. Ormińskiemu SDB. Przed jego popiersiem tradycyjnie złożono kwiaty oraz odśpiewano *Apel Jasnogórski*.

Grand Prix XXXII edycji MFMR, za zdobycie 96 punktów i związaną z nim nagrodę pieniężną, ufundowaną przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, w wysokości 11.500 złotych, zostało przyznane Międzyszkolnemu Chórowi Żeńskiemu przy III Liceum Ogólnokształcącym im. K. K. Baczyńskiego z Białegostoku, pod dyktando Anny Olszewskiej⁸. Zespół ten zwyciężył również w konkursie za najlepsze wykonanie pieśni religijnej w języku kaszubskim. W związku z powyższym odebrał on kolejną nagrodę pieniężną, w wysokości 2.000 zł, ufundowaną przez Starostę Powiatu Wejherowskiego oraz Puchar Prezesa Rady Chórów Kaszubskich. Żeński chór, składający się z 35 dziewcząt, rzeczywiście zaprezentował się znakomicie i wywarł najlepsze wrażenie na publiczności.

Pierwsze miejsce oraz Złoty Dyplom za zdobycie 94 punktów oraz nagroda pieniężna Marszałka Województwa Pomorskiego w wysokości 9.000 zł zostały przyznane Zespołowi Wokalnemu „Simultaneo” z Gdyni pod dyktando Karola Kisiela. Program⁹ tego zespołu również spotkał się z uznaniem publiczności. Natomiast Srebrny Dyplom, za zdobycie 81 punktów, jury przyznało Chórowi Mieszanemu „Laudate Dominum” przy parafii NMP Królowej Polski z Wejherowa pod dyktando Wiesława Tyszera. Zespół ten otrzymał Puchar Prezesa Oddziału Gdańskiego PZChIo w nagrodę za troskę o piękno muzyki liturgicznej. Wyróżnienie dla najlepszego dyrygenta przyznano Annie Olszewskiej z Białegostoku. Laureatka odebrała nagrodę pieniężną w wysokości 2.000 zł, ufundowaną przez Arcybiskupa Seniora, Sławoja Leszka Głódzia.

3. KONCERTY TOWARZYSZĄCE XXXII EDYCJI MFMR

Zmaganiom konkursowym, tradycyjnie, towarzyszyły przygotowane przez organizatorów koncerty. Pierwszy z nich odbył się pierwszego dnia Festiwalu o godz. 19.00 w kościele/sanktuarium Najświętszej Maryi Panny Wspomożenia Wiernych. Był to koncert organowy zatytułowany: *Muzyka organowa przez kraje i epoki*. W programie znalazły się następujące utwory: Johann S. Bach, *Preludium i fuga D-dur* (BWV 532); Johann S. Bach, *Sonata nr 3* (BWV 527); Ludwig van Beethoven, *Suita na mechanizm zegarowy*; Anonim, *Trzy tańce*; Béla Bartók, *6 tańców rumuńskich* (transkrypcja, Thomas Ospital); Maurice Durufle, *Preludium i fuga na temat Alaina*; Thomas Ospital, *Improwizacja*. Wykonawcą koncertu był znakomity artysta z Paryża, Thomas Ospital.

Drugiego dnia Festiwalu wieczorem, po przesłuchaniach drugiego etapu konkursu organowego, w tym samym kościele, miał miejsce koncert zatytułowany *Sąd ostateczny i Chwała Najwyższemu*. Publiczność miała okazję wysłuchać kolejnego koncertu w wykonaniu znakomitych artystów. Wystąpili: Chór 441 Hz (przygotowanie Anna Wilczewska), Orkiestra Symfoniczna Polskiej Filharmonii Bałtyckiej, Łukasz Długosz – flet, Roman Perucki – organy. Muzycy pod batutą Mirosława Jacka Błaszczyka wykonali następujący program: (1) Piotr Moss, koncert na flet, organy i orkiestrę *Według Memlinga*; (2) Francis Poluenc, *Gloria*; (3) Ludwig van Beethoven, *Uwertura „Egmont”* (op. 84).

⁷ Były to następujące chóry: Chór Mieszany „Laudate Dominum” przy parafii NMP Królowej Polski, Wejherowo (dyr. Wiesław Tyszer); Międzyszkolny Chór Żeński przy III Liceum Ogólnokształcącym im. K. K. Baczyńskiego, Białystok (dyr. Anna Olszewska); Zespół Wokalny „Simultaneo”, Gdynia (dyr. Karol Kisiel).

⁸ Program zdobywców Grand Prix XXXII edycji MFMR był następujący: (1) Jan Krutul, *Angeles Dei*; (2) Magdalena Filipka, *Gloria Patri*; (3) Tomasz Szczepanik, *Źródło miłości* (prawykonanie); (4) Padre Giovanni B. Martini, *Tristis est anima mea*; (5) Anna Rocławska-Musiałczyk, *Chwała Tobie Królu wieków* (kaszubska pieśń religijna).

⁹ Chór z Gdyni, liczący 12 wykonawców, wykonał następujący repertuar: (1) Heinrich Schütz, *Selig sind die Toten*; (2) Anna Rocławska-Musiałczyk, *Ave Maris Stella*; (3) Cyrillus Kreek, *Taaveti laul Nr. 104*; (4) Michał Zieliński, *Alleluja*.

Ostatniego dnia o godz. 16.00 odbył się koncert zatytułowany *Pentecoste*. Wykonawcą koncertu był zespół Mate.O/TU. Skład grupy muzycznej tworzą charyzmatyczni muzycy, wykonujący tzw. pieśni uwielbienia, zapraszający odbiorców do uwielbienia Chrystusa Pana. Mate.O to znakomity muzyk, kompozytor i lider zespołu Mateusz Otremba. Natomiast skrót TU oznacza Totalne Uwielbienie. Na program koncertu złożyły się wybrane utwory z nowego albumu artystów, którego premiera miała miejsce 16 października 2020. Były to następujące pieśni: *Intro/Pieśń do Ducha Świętego, O Stworzycielu Duchu przyjdź, Król Wszechświatów, Chrystus panuje, Wszystko poddane jest, Adonai światłem jest, Choćbym wszystko miał, Będę wielbić Boga w każdym czasie, Obiecany, Mów do mnie, Jesteś dobry, Przyjaciel*.

Przez trzy dni trwania Festiwalu publiczność miała możliwość wysłuchać dobrej muzyki i to w różnych formach i stylach. Szkoda, że we wszystkich koncertach brała udział niewielka grupa odbiorców z racji limitów ilościowych spowodowanych pandemią.

4. ZAKOŃCZENIE FESTIWALU

Trzydniowe zmagania konkursowe zwieńczyła celebracja Mszy św. Z uwagi na ograniczenia pandemiczne, tym razem nie wzięły w niej udziału zespoły śpiewacze. Siłą rzeczy nie było też wspólnych śpiewów. Tym samym samo zakończenie Festiwalu miało skromny charakter. Po Mszy św. nastąpiło jednak oficjalne ogłoszenie wyników konkursów, wręczenie nagród oraz krótki koncert laureatów.

Mimo rozlicznych trudności i niepewności związanych z pandemią udało się przeprowadzić XXXII edycję Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Religijnej im. ks. Stanisława Ormińskiego w Rumi. Należą się wielkie wyrazy uznania organizatorom i gospodarzom, którzy zadbali zarówno o wszystkie elementy logistyczne, jak i o bezpieczeństwo uczestników i gości, dzięki czemu tę imprezę artystyczną można zaliczyć do udanych. Należy wyrazić nadzieję, że kolejna edycja MFMR odbędzie się bez zakłóceń.

BIBLIOGRAFIA:

- Rumia. XXXII Międzynarodowy Festiwal Muzyki Religijnej im. ks. Stanisława Ormińskiego. Informator, opr. Brak autora. 2020. Brak wydawnictwa.
- Rumia. XXXII Międzynarodowy Festiwal Muzyki Religijnej im. ks. Stanisława Ormińskiego. Regulaminy, opr. Brak autora. 2020. Brak wydawnictwa.

Ks. Krzysztof Niegowski SDB

Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina w Warszawie

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9765-2969> * krzysztof.niegowski@umfc.edu.pl

<http://doi.org/10.21852/sem.2021.3.14>